

CO JE ZDARMA?

Ag 1,5-7 a Iz 55,1-3

kázání ze soboty 1. 2. 2014 – br. Pavel Filipi

Čtení: Ageus 1,5-7

Nyní toto praví Hospodin zástupů: Vezměte si k srdci své cesty!

Sejete mnoho, a sklízí se málo. Jen jezte, nenasytíte se; jen pijte, žízeň neuhasíte; jen se oblékejte, nezahřejete se. Kdo se dává najmout za mzdu, ukládá ji do děravého váčku. Toto praví Hospodin zástupů: Vezměte si k srdci své cesty.

Text: Izaiáš 55,1-3

Vzhůru! Všichni, kdo žízníte, pojd'te k vodám, i ten, kdo peníze nemá. Pojd'te, kupujte a jezte, pojd'te a kupujte bez peněz a bez placení víno a mléko! Proč utrácíte peníze, ale ne za chléb? A svůj výdělek za to, co nenasytí? Poslechněte mě a jezte, co je dobré, ať se vaše duše kochá tukem! Nakloňte ucho a pojd'te ke mně, slyšte a budete živi! Uzavřu s vámi smlouvu věčnou, obnovím milosrdenství věrně Davidovi prokázaná.“

Pojd'te a kupujte... Když jsme před lety procházeli uličkami Jeruzaléma, zažili jsme něco podobného: Pouliční prodavači se na nás vrhali a nabízeli své zboží, volali na nás skoro stejně jako ten, koho líčí náš text: *Pojd'te, kupujte a jezte, pojd'te a kupujte...* Takové pouliční vyvolávače a prodavače můžete najít v každém větším městě v těch východních krajinách, u nás to tak zvykem není: U nás prodavač slušně čeká, až zákazník vejde do krámu, a pak se teprve zeptá: Přejete si?, ne že by za ním vybíhal, pokřikoval na něj.

A ještě něco: Nepřipomíná vám ten náš text cosi, co znáte z televizních reklam? **Proč utrácíte peníze, ale ne za chléb?** Spočítejte si, kolik ušetříte, když si koupíte náš výrobek! Proč platit víc, než musíte? Proč utrácíte za něco, co není tak dobré, jako to, co nabízíme my?

Já žasnu: Jakou odvalu musel mít prorok Izaiáš, když zde Hospodina líčí jako pouličního prodavače, který volá a nabízí své zboží! Hospodin, který za námi vybíhá, který nečeká, až jako klienti vejdemo do krámu jeho vznešenosti. Bůh, který jde za člověkem, který nepočítá s tím, že by člověk přišel za ním. A zve a nabízí. Nabízí zadarmo. V tom se liší od všech pouličních prodavačů a od všech televizních reklam: Ty zadarmo nenabízejí nic. Pouliční prodavač nebo televizní reklama nikdy neřeknou: **kupujte bez peněz a bez placení.** Za zboží se platí, nic není zadarmo v našem světě, ze všech stran jsme poučováni o tom, že není zadarmo nic, ani zdravotní péče ani léky nejsou zadarmo, ani vzdělání není zadarmo, ani voda není zadarmo...

Ale Hospodin nabízí své zboží zdarma. **Pojd'te, kupujte a jezte, pojd'te a kupujte bez peněz a bez placení.** Není to poprvé, kdy se v bibli něco nabízí zdarma. Sta-

rozákonní Moudrost, představená jako osoba, jako žena, která prostřela k hostině, volá „na vrcholu městských výšin... Pojdte, jezte můj chléb a pijte víno, které jsem smísila...“ (Př 9,3nn) (Doporučuji vám, přečtěte si doma z knihy Přísloví ty jímavé kapitoly 8 a 9.) A ovšem Ježíš: „*Pojďte ke mně všichni, kteří se namáháte a jste obtíženi břemeny a já vám dám odpočinout*“ (Mt 11,28). A jinde volá: Jestliže kdo žízni, ať přijde ke mně a pije... (Jan 7,37). A ještě v poslední knize biblické: *Kdo žízni, ať přistoupí, kdo touží, ať zadarmo nabere vodu života* (Zj 22,17).

Voda života. Tomu rozumíme. Bez vody není život. Když se nyní vědci pokoušejí zjistit, zda na Marsu je, byl, nebo byl možný život, hledají odpověď na otázku, zda na Marsu je, byla či mohla být voda. Nejzákladnější podmínka života. Když ten pouliční prodavač Hospodin nabízí vodu, nabízí život. A zadarmo. Tomu také rozumíme. Svůj život každý z nás dostal zdarma. Za mnoho věcí musíme platit. Ale to, že jsme, že jsme se narodili, za to jsme nikomu nezaplatili, to je zadarmo.

Ale ten pouliční prodavač nekončí u vody, nabízí víc: víno a mléko a tuk. Zve přímo na hody, na hostinu, na slavnostní banket, kde je na stolech všechno, co tehdejší člověk pokládal za znaky hojnosti a šťastného, pozhnaného přežití. My dnes sice víme, že nadměrné užívání vína a tuku zrovna k dlouhověkosti nepřispívá, ale moravští stréci by s námi nesouhlasili; vždyť mnozí se dožili vysokého stáří, protože sklenice vína zajídali špekem. Ať tak či onak: Adresáti Izaiášova prorockého kázání měli vědět, že šťastné přežití je také zdarma, tj. z daru Hospodina, který jej tady nabízí. Víme to také? Vstoupí nám to na mysl každého rána, kdy se probudíme z noci, která by mohla být již naší nocí poslední? Každý začínající den je nám zdarma přidáný.

Ale to stále ještě není všechno z nabídky prodavače Hospodina: *Uzavřu s vámi smlouvu věčnou, obnovím milosrdenství věrně Davidovi prokázaná*. To, že smíš žít ve smlouvě s Bohem, kterou on s tebou uzavřel, když jsi byl pokřtěn, to, že tato smlouva je z jeho strany nevypověditelná, nezrušitelná a bude platit ještě zítra, pozítří, bude platit na tvé smrtelné posteli a až do věčnosti, to jsi také dostal zadarmo, za to jsi nic nemusel platit, žádný poplatek za svůj křest jsi Pánu Bohu neodváděl. To bylo úplně zadarmo. A natrvalo. Kdo byl pokřtěn, se už nemůže stát nepokřtěným. Smlouvy, které dnes mezi sebou uzavíráme, mají většinou klausuli, kdo a kdy takovou smlouvu může ukončit a s jakým penále. S Boží smlouvou je to jinak. Ta je věčná, ať o tom víš, nebo nevíš. Je to smlouva o obnově milosrdenství, a jako příklad je uvedeno milosrdenství, které Hospodin prokázal Davidovi, velkému hříšníkovi před svou tvář. David byl i nebyl lidský hrdina. Ten jeho cizoložný příběh s paní Uriášovou raději nepřipomínat. Ale právě v tom a právě proto platil pro biblické autory za prototyp člověka, kterému se dostalo nezaslouženého, věrného milosrdenství Hospodinova. Zadarmo opět. Já vím o sobě, že jsem velký hříšník před Hospodinem. Ale jestli jsem i tak přijat, akceptován u nejvyššího soudního dvora, jestli i tak mám šanci na život, na přežití, ano na šťastné přežití, je to dar, který jsem dostal zadarmo. Apoštol Pavel to řekl naplno: „*Všichni zhrěšili a jsou daleko od Boží slávy; jsou ospravedlňováni zadarmo jeho milostí vykoupením v Kristu Ježíši*“ (Ř 3,23n). Pouhou milostí, ***sola gratia***, gratis, zadarmo.

A tak nás toto prorokovo kázání podněcuje k tomu, abychom přemýšleli, co máme za peníze a co máme zadarmo. Říká se: Co nic nestojí, za nic nestojí. Není to pravda.

To nejcennější, co v životě máme, nás nic nestálo a nestojí. Nebo jak chcete zaplatit to, že jste a žijete, že jste až do dnešního rána přežili, jak chcete zaplatit Boží přízeň, jeho milost, jeho lásku, ale také lásku a přízeň svých dětí, vnoučat, svých bližních a přátel, věrnost svých manželů a manželek, ohleduplnost svých spolupracovníků a spolupracovnic, jak chcete zaplatit moudrost... a mnoho ještě jiných vzácných věcí vašeho života, ano těch nejvzácnějších? Kde bychom na to vzali peníze? Za mnoho věcí, za většinu, musíme platit. Ale na to, co opravdu sytí a plní náš život, na to zkrátka nemáme. Zaplatíme, ale naše duše zůstává o hladu. **Proč utrácíte peníze, ale ne za chléb? A svůj výdělek za to, co nenasytí?** Je opravdu to, zač zaplatíme, tím, co nás nasytí? V bibli je mnoho příkladů nenasycenosti – a v našem okolí též. „*Sejete mnoho, ale sklízí se málo*“, říká prorok Ageus, jak jsme četli. A pokračuje: „*Jen jezte, nenasytíte se, jen pijte, žízeň neuhasíte; jen se oblékejte, nezahřejete se. Kdo se dává najmout za mzdu, ukládá ji do dřevavého váčku...*“ Do dřevavého váčku, do věčné neuspokojenosti ukládají ti, kteří mají za to, že všechno je jen za peníze; do trvalé nešťastnosti, do trvalého hladu duše se vrhají ti, kdo jsou přesvědčeni, že co je zadarmo, je nadarmo.

Ještě že tady běhá pouliční prodavač Hospodin a každé soboty či neděle, kdy se zvěstuje Boží slovo, nabízí lepší zboží, zve nás k něčemu onačejšímu, co opravdu sytí, co naplní náš život a vyvede nás zadarmo z nespokojenosti ke štěstí. Je to jen nabídka, jen pozvání. Někdo řekne, že může spokojeně žít i bez toho, aby je přijal, celkem ho nezajímá, jestli jej Pán Bůh zahrnul do své přízně a pozval na svůj banket, ano myslí si, že on žádné milosti od nikoho nepotřebuje. On chce mít jenom to, na co si vydělá, co si opatří, za co si zaplatí – penězi, poctivou prací, zásluhami. Nu dobře, nechce, ať nechá tak. Nikdo ho nenutí. Je to jen pozvání, žádné nucení. Ale pozvání jsou všichni. Ne jenom někteří. Ne jenom Izraelci, ne jenom evangelíci nebo jenom katolíci, ne jenom lidé určité duchovní úrovně. Hospodinův banket, ten Boží hod, je otevřený. Pozvání platí všem. Opravdu všem?

Opravdu nám také? Opravdu nám také. Ledaže by v nás odumřela už všechna touha po důstojném životě. Neboť pozvání pouličního prodavače je adresováno těm, kdo mají žízeň. *Všichni, kdo žízníte, pojd'te k vodám...* Kdo nemá žízeň, kdo nemá touhu po důstojném a šťastném, naplněném životě, ten tuto nabídku nepřijme a nadále bude jen platit za to, co nenasytí.

Ale slyšíme, že každý, kdo tuto žízeň a touhu má, bude z tohoto zdroje bohatě nasycen a napojen.

Děkujeme ti, svatý Hospodine, že nás svým Duchem učíš moudrosti. Abychom nepodlehli klamu, že to nejvzácnější si můžeme koupit za peníze. Děkujeme, že zdarma nám nabízíš a dáváš vše, co potřebujeme ke šťastnému životu. Prosíme, ať tvůj svatý Duch uvede tuto moudrost do srdce a myslí našich bližních, našich dětí a vnuků. Amen.